

ทดสอบ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๘๐๙. เรื่อง “รายงานผลภาวนา (ชั้น ๕)”

กราบนมัสการหลวงพ่อ

อยู่วัด ๒ วันแรก ลูกเข้าสมาธิไม่ได้เลย แม้อดข้าว สูดท้ายแก้โดยการไปไค่นต้นไม้ที่ผู้เฒ่า
ต้นตาย (เคยได้อุบายแก้จิตโดยบังเอิญตอนที่ช่วยพี่ๆ ที่วัดเลื่อยไม้คะ เลยลองทำดู)

ขณะเลื่อยก็พุทโธและพิจารณา ไม้เนี่ยเหมือนนิเกสเหนียวแน่น เลื่อยคือปัญญาตัดกิเลส
แต่ถึงใบเลื่อยจะคมแค่ไหน หากขาดสติและสมาธิ ใบเลื่อยจะไม่มีวันฉีกเนื้อไม้เข้าเลย และ
หากยังต้องเลื่อยจนไม้ขาดโคนลง ต้องอาศัยเพียรและจิตที่แน่วแน่เป็นแรงขับ ก็ความแน่วแน่
ของใจไว้กลับไปสู่อีก

กลางคืนเดินจงกรมก็ไม่ลงสมาธิ อ้าว! เทียนดับ มันกลัว แต่สติดี ยอมพุทโธจนลงสมาธิ
และออกใช้ปัญญา ได้พิจารณาเรื่องที่ค้างคาใจเรื่องชั้น ๕ จากอารมณ์ที่เกิดขึ้นที่ใจใน
ขณะนั้น

๑. ความกลัว ไล่เลย มึงกลัวอะไร กลัวหিংหอย มึงกลัวอะไรกับหিংหอยตัวเล็กๆ หิงห้อยก็
สัตว์มีร่างกาย หาอยู่หากินเลี้ยงชีพเหมือนมึงนี่แหละ หิงห้อยมีแสงวาบๆ เหมือนกระสือ นี่จับ
ได้แล้วนี่ตัวสัญญา (จำว่ากระสือมีแสงวาบๆ ทั้งที่ไม่เคยเห็นกระสือเลย) จับตัวปรุงแต่งได้อีก นี่
สังขารเป็นแบบนี้ ปรุงจนหิงห้อยเป็นกระสือ นี่วิญญูณคือความรับรู้ ความกลัว มึงจะกลัว
ทำไม กลัวก็ตาย ไม่กลัวก็ตาย มึงจะตายเปล่า ไม่กลัวหรือ จึงเห็นชัดว่าความกลัวที่เกิดขึ้นเป็น
อีกก้อนหนึ่งแยกจากจิต จิตเด่นชัดอยู่

๒. ความปวดเมื่อยก็จับมาแยก อะไรวัด ขาเป็นกาย มันก็อยู่ตรงนั้น ใจมันอยู่นี่ ความปวดก็เห็นเป็นอีกก้อนแยกกันชัดเจน พอเห็นแยกกัน ความปวดหายวับ เวทนาอื่นมาอีก (หิว) จับอีก แยกอีก ไม่ว่าเวทนาเกิดที่ไหน เหมือนกันหมดจนชัดเจน เวทนา อ้อ! นี่เอง เวทนาดับด้วยปัญญาแบบนี้

(หลายปีก่อนโยมดับเวทนาด้วยขันติ เกาะพุทโธไว้จนจิตรวมลงสว่างจ้า เกิดกำลังมหาศาล)

เวทนาดับด้วยปัญญานี้ต่างกัน กำลังหลังจิตรวมไม่เกิด แต่จิตฉลาดขึ้น รู้เต็มอกแล้วว่า ขันธ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขันธ ๕ และขันธ ๕ กดทับจิตเป็นแบบนี้

เมื่อเดือนก่อนมีคนบอกว่าทั้งขันธ ๕ ได้แล้ว โยมก็ถามว่าทั้งอย่างไร รู้ได้อย่างไรว่าทั้งแล้ว เขาตอบไม่ได้ แต่โทรหาแม่ชีคนหนึ่งให้คุยกับโยมแทน โยมฟังจนจบก็ไม่ได้คำตอบ แกรมถูกชวนให้ปฏิบัติแบบเขาด้วย โยมฟังแล้วมันแปลกๆ สุดท้ายปฏิเสธตรงๆ ขอบคุณที่สละเวลามาแนะแนวทางที่สบายให้ เห็นแล้วเหมือนเป็นถนนคอนกรีตเดินสบาย แต่ยังไม่เห็นว่ปลายทางนั้นมันเป็นที่ไหน จึงขอเดินต่อในเส้นทางเดิม แม้ลำบาก แต่จะก้าวล้มลุกคลุกคลาน แต่หนูรู้ว่าทางสายนี้จะพาหนูไปไหน

สิ่งที่ติดหัวใจจากวันนั้นคือ ขันธ ๕ มันทั้งอย่างไรวะ เมื่อคืนนี้กระจ่างแล้ว ขันธ ๕ นั้นจับโยนทิ้งเหมือนทิ้งขยะไม่ได้ แต่มันคือการเห็นว่าขันธ ๕ ไม่ใช่จิตต่างหาก แยกกันชัดเจนเป็นกองๆ เลย มันเกิดที่จิต รู้กับจิต จิตไปรับเอง ผลของการไปรับคือทุกข์ และขันธ ๕ ทำงานตลอด

เครื่องยับยั้งการเคลื่อนไหวของขันธ ๕ คือสติ ถ้าสติดี ปัญญาเท่าทัน จิตจะเป็นอิสระ ขันธ ๕ ดับ แต่เดี๋ยวมีสิ่งกระทบมันจะทำงานอีก สติเป็นเครื่องกั้นไม่ให้ขันธไหลไปตามอำนาจขันธ ๕

ตอบ : นี่รายงานผลภาวนา ภาวนาๆ ภาวนามามากมายมหาศาลขนาดไหนก็ภาวนาเพื่อความเป็นอิสระของจิตนี้ ถ้าจิตนี้เป็นอิสระนะ เป็นอิสระจากอารมณ์ เป็นอิสระจากกิเลส

ค้นหาความทะยานอยาก ถ้าเป็นอิสระจากอารมณ์ เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้มันเป็นอิสระ
ไม่ให้อารมณ์ความรู้สึกของเราครอบงำ อารมณ์ความรู้สึก นี่อิสระจากอารมณ์

ถ้าอิสระจากกิเลส อิสระจากกิเลส กิเลสเป็นนามธรรมๆ แต่กิเลสเป็นนามธรรม มันเป็น
สังโยชน์มาร้อยรัดอยู่ที่หัวใจของตน ตนจะรู้เท่าทันของมันยังไม่ได้

แต่ถ้าจะเป็นอิสระจากอารมณ์ เราทำของเราได้ เพราะอารมณ์เกิดดับๆ กับหัวใจนี้ แล้ว
อารมณ์มันก็มีกิเลสครอบงำมันอยู่เหมือนกัน แต่เวลาครอบงำอยู่เหมือนกันนะ เราพยายาม
ชนะอารมณ์ของตนเอง ชนะอารมณ์ของตนเองไป

รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

ถ้าเราเท่าทันอารมณ์ อารมณ์ความรู้สึกนี้มันก็วางได้ จะว่าดับก็ใช่ แต่เราใช้คำว่า “วาง”
วางได้ ถ้าวางได้ๆ

นี่รายงานผลการปฏิบัติ การชนะขั้น ๕ เราเปรียบเทียบอารมณ์เราเป็นขั้น ๕ ก็ได้ มัน
ไม่ผิดหรอก เปรียบเทียบอารมณ์เราเป็นขั้น ๕

แต่ถ้าเราจะเอาข้อเท็จจริงๆ ไป การละขั้น ๕ ขั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ ขั้น ๕
ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ขั้น ๕ มันเป็นพระโสดาบันนะ

ทีนี้ว่าความเป็นพระโสดาบันๆ มันก็เลยเป็นการเปรียบเทียบในการประพฤติปฏิบัติ ใน
ตามสำนักต่างๆ เขาถึงถามกันว่า ละขั้น ๕ อย่างไร ใครละขั้น ๕ อย่างไร ก็เจรจกัน ก็พุดคุย
กัน พอพุดคุยกัน ใครจะละได้มากได้น้อยอย่างไรมันก็เป็นความรู้สึกนึกคิดเท่านั้นนะ นี่มันเป็น
อารมณ์ๆ

แต่ถ้ามันเป็นความละขั้น ๕ ตามความเป็นจริง ละขั้น ๕ ตามความเป็นจริง แล้วขั้น ๕
๕ มันอยู่ไหนละ

ทีนี้คำว่า “ขั้น ๕” ไป ถ้าขั้น ๕ นะ ขั้น ๕ ถ้าอารมณ์ความรู้สึกนี้ สิ่งที่เราทำความ
สงบของใจๆ เราชนะอารมณ์ของตนๆ

แต่ถ้าเราทำความเข้าใจเข้ามา ถ้าใจสงบระงับแล้ว ถ้ามันเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง นั่นแหละมันก็เปรียบเทียบ เปรียบเทียบว่า เห็นกายก็จิตเป็นคนเห็น จิตเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง นั่นนะปฏิบัติตามแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง สติ ปฏิบัติตามแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ถ้าจิตมันสงบนะ ถ้าจิตมันมีสมาธิ

ทีนี้เราก็จะประพฤติปฏิบัติของเราตามกำลังของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงของเรา

เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วถ้าพระพุทธศาสนา เราจะปฏิบัติตามความเป็นจริง

ถ้าพระพุทธศาสนา แล้วพระพุทธศาสนาสอนอย่างไร

ทีนี้เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติมีอำนาจวาสนาหรือไม่มีอำนาจวาสนา อย่างเช่นในภาคกลางของเรา พุทธจริต คนที่มีสติมีปัญญา มีการศึกษา มีสติปัญญา มีการศึกษา มีปัญญามาก เวลาที่มีปัญญามาก มีปัญญามากน้อยขนาดไหน ทำความสงบของใจไม่ได้ แล้วทำได้ยากด้วย ถ้าทำได้ยากด้วย เห็นไหม

ทางภาคอีสานโดยมีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา สัทธาจริต เขาเชื่อมั่นของเขา เขาพุทธโงๆ ของเขาได้นะ

โอ้เราพุทธโงๆ พุทธโง่ทำสมาธิก็ได้ยาก แล้วทำไม่ได้ด้วย

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านเทศน์ แล้วเขียนหนังสือปัญญาอบรมสมาธิ

ปัญญาอบรมสมาธิก็คือพุทธโง่นี้แหละ แต่เขาบริกรรมพุทธโงๆ พุทธโง่เพื่อคำบริกรรม บริกรรมจนให้จิตมันเป็นอิสระ อิสระจากพุทธโง่ อิสระจากคำบริกรรม เพราะมันบริกรรมไม่ได้ มันเป็นตัวของมันเอง นั่นคือตัวพุทธโง่แท้ๆ คือตัวทำความสงบของใจ

โอ้เราใช้ปัญญาๆ กันอยู่ที่นี่ พิจารณาโดยปัญญาอบรมสมาธิก็เทียบเคียง เทียบเคียงโดยธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เราก็มั่นเป็นขั้น ๕

ชั้น ๕ เราก็เปรียบเทียบได้ ไม่ผิด ไม่ผิดหรอก แต่ถ้าถึงที่สุดแล้วมันก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิไง ถ้าปัญญาอบรมสมาธิ เราชนะชั้น ๕ ชนะความรู้สึกนึกคิด ชนะอารมณ์ แล้วอารมณ์เปรียบเทียบได้เลยว่ามันเป็นอย่างไงๆ แล้วเราอธิบายได้

เราอธิบายได้เพราะอะไร

เราอธิบายได้เพราะเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เราเป็นคนคิดเอง เราเป็นคนทำเอง เราเป็นคนประกอบเอง เราเป็นคนจัดการเอง ทำไมเราจะพูดไม่ได้ เราพูดได้ เราพูดได้เพราะมันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ

ถ้าบอกว่าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันเข้ากันได้กับการประพฤติปฏิบัติใน

แต่ถ้าบอกเราละชั้น ๕ ละชั้น ๕

ละชั้น ๕ มันก็เป็นพระโสดาบันนะ แล้วเราเป็นกันหรือเปล่า

ไม่เป็น ไม่เป็น ไม่เป็นแล้วทำไมเราละชั้น ๕ ได้ละ

เราละอารมณ์ได้ อารมณ์ความรู้สึก แต่เราให้ชื่อแล้วเราเปรียบเทียบ เราเปรียบเทียบ เราเปรียบเทียบว่าอันนี้เป็นชั้น ๕ อันนี้เป็นรูป ความรู้สึกนึกคิดนี้เป็นรูป ความพอใจ ไม่พอใจ เป็นเวทนา ใจที่มันจำได้คือสัญญา ใจที่ปรุงแต่งนั้นเป็นสังขาร ใจที่รับรู้อารมณ์ความรู้สึกนั้นคือ วิญญาณ วิญญาณในชั้น ๕ ใจ ปัญญาอบรมสมาธิ เราทำของเราได้ เราพิจารณาของเราได้ ถูกต้อง ทำได้

ที่นี้บอกว่า รายงานผล ละชั้น ๕

ละชั้น ๕ เราละของเราได้ เราทำของเราได้ มันก็เป็นการชนะอารมณ์กับการชนะกิเลส

การละอารมณ์ได้เป็นครั้งเป็นคราว แล้วอารมณ์ละเป็นครั้งเป็นคราว เดียวมันก็เกิดอีก แล้วชั้น ๕ มันก็เกิดดับๆ อย่างที่ว่านี่ ที่บอกว่า เขาพิจารณาแล้วชั้น ๕ มันคืออะไร ชั้น ๕ เป็นนามธรรม มันเกิดดับๆ ของมัน มันละของมัน มันก็ชนะเป็นชั่วคราว

แต่ถ้ามันจะเห็นชั้น ๕ จริงๆ มันต้องเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ถ้าเห็นก็เห็น
กิเลสไป แล้วพิจารณาไปแล้วมันจะแยกแยะของมันออกไป

แล้วในสังคมเขาบอกว่าให้คุยกับแม่ชี แม่ชีเขาบอกว่าให้ไปทางสะดวกสบาย

จะทางสะดวกทางสบายขนาดไหน ไอ้คนที่เขาไม่เคยทำอะไรเลยเขาก็ลำบาก ไม่สบาย
หรอก

เพราะการปฏิบัติธรรมคือการเอาชนะตนเอง การจำกัด การขีดขอบขีดของความรู้นี้ก็
คิดให้มันอยู่ในกรอบ มันโดนขอบเขตบังคับมัน มันลำบากทั้งนั้นนะ แต่คนว่าลำบากมาก
ลำบากน้อย คนจิตนิสัยอย่างไรก็แล้วแต่เขา

เราถึงบอก เห็นไหม เวลาคนที่มาปฏิบัติแล้วมีปัญหาใจ เราบอก องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการนะ เธอควรทำบุญที่ไหน เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ นี่เราก็เอา
มาเปรียบเทียบ ถ้าเธอควรจะทำบุญที่ไหน ก็ควรปฏิบัติที่เธอพอใจ ถ้าเธอพอใจที่ไหนให้ไปที่นั่น
ที่สะดวก ที่สบาย ที่เขาพอใจ ที่เขายกย่องเชิดชู ไปที่นั่น ไปเลย แต่ผลละ ผลอีกเรื่องหนึ่งนะ

เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ แต่ถ้าเธอผลละ

ผลมันอยู่ที่เนื่อนานะ เปรียบเทียบเหมือนเนื่อนา ถ้าเนื่อนาดี เราหว่านพืชพันธุ์ต่างๆ มัน
ก็ได้ผลตอบแทนที่ทวีคูณ ถ้าเป็นดินดี น้ำดี แต่ถ้าเป็นลานหิน พืชผลของเราหว่านไปเถอะ
ไม่มีขึ้นหรอก

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าพูดถึงผลละ

ทีนี้ถ้าเธอผลกัน เธอผลก็เอาที่ปฏิบัติเราเนี่ย ไม่ต้องไปเอาไกล กาลามสูตร อย่าให้เชื่อใคร
เชื่อผลของการประพฤติปฏิบัติ แล้วถ้าเธอพอใจที่ไหน ไปที่นั่น แล้วปฏิบัติแล้ววัดเอา เมื่อก่อน
เราเป็นอย่างไร ปฏิบัติแล้วดีขึ้นหรือไม่ แล้วชัดเจนหรือไม่ เราพิจารณาของเราได้ กาลามสูตร
ให้เธอผลของการปฏิบัติ

แล้วถ้าปฏิบัติแล้ว ถ้าจิตใจเราดีขึ้น เราดีกว่าอาจารย์อีกนะ อาจารย์ที่ทำอะไรไม่เป็น เขาพูดได้ แต่เขาทำไม่ได้ พอเขาทำไม่ได้ พอเราทำสิ่งใดที่เป็นจริงไปถาม งงหมดนะ พวกนั้นงงหมด เฮ้ย! มันไม่มีนะ มันต้องมีแบบนี้ๆ แบบนั้นมันไม่มี

มันเหนือโลก มันยังมีอีกมากมาย บุคคล ๔ คู่ โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีผล สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล ๔ คู่ยังมีนิพพาน ๑ อีกนะ ยังอีกยาวไกล

แต่ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีครูบาอาจารย์ของเรา ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติก็สาธุนะ สมบัติของอาจารย์ก็เป็นของอาจารย์ แต่ของเรา เราก็พยายามจะปฏิบัติของเราขึ้นมาให้มันถูกต้องชอบธรรมในทางพระพุทธศาสนา ในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในพระพุทธศาสนา

ถ้ามันเป็นจริง มันก็เป็นจริงโดยถูกต้องชอบธรรม ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาไม่ได้ เพราะอำนาจวาสนาของเรายังไม่มีบาทฐาน พื้นฐาน สมถกรรมฐานที่มันคงแข็งแรงรองรับสัจธรรมอันนั้นได้ เราก็พยายามจะประพฤติปฏิบัติ ฝึกหัดให้บาทฐาน ให้อำนาจวาสนาเราเข้มแข็งแล้วทำอย่างนั้นได้ มันเป็นข้อเท็จจริง

ไม่มีบ้านเรือนที่ใดจะไปสร้างบนอากาศ เป็นไปไม่ได้ ไม่มีรอยเท้าบนอากาศ ไม่มี มีแต่บนแผ่นดินเท่านั้น รอยเท้าบนอากาศไม่มี สมถกรรมฐาน ฐานที่มันคง หัวใจที่มันคง ไม่มี แล้วมันทำอะไร รอยเท้าบนอากาศนี้พูดง่ายๆ นะ แล้วคุยกันไม่มีวันจบ

แต่บนแผ่นดิน บนภวสวะ บนภพ บนหัวใจ เราเอาสัจจะ เอาความจริงที่นี้ ถ้าทำที่ได้ มันก็จะเป็นประโยชน์ที่นี้ ถ้าประโยชน์ที่นี้ นี่พูดถึงว่าตามข้อเท็จจริง

นี่เข้าคำถาม เขาบอกว่า ๑. ความกลัว ไหลมันเข้าไป มันกลัวอะไร สิ่งอะไร

นี่มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันเป็นเรื่องที่ประพฤติปฏิบัติ มันเป็นอำนาจวาสนา เราทำนี้ถูกต้องอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าไอ้ที่ปฏิบัตินี้มันปีที่แล้ว มันปีนั้น ระยะมันห่างหน่อย

ในการปฏิบัติ ในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ ข้อ เพื่อผู้ใดปฏิบัติ ธรรมสม่ำเสมอ เสมอต้นเสมอปลาย สิ่งที่มีนปฏิบัติแล้วที่มันไม่ได้ผล มันทุกข์มันยาก เพราะ ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ

ทีนี้ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ เพราะเรามีหน้าที่การงานไง เรามีความรับผิดชอบไง ใ่อันนั้นก็ เป็น หน้าที่การงานเพื่อดำรงชีพของเรา เพื่อความมั่นคงในชาติในตระกูลของเรา ในการปฏิบัติเป็น สมบัติส่วนตัว เราจะได้มากได้น้อยขนาดไหน

เราพูดทุกวัน ทางของฆราวาสเป็นทางคับแคบ ทางของสมณะเป็นทางที่กว้างขวาง ทาง ของเราคับแคบ เราก็ยังชวนชวายในการประพฤติปฏิบัติ เราเกิดมาเป็นคนไม่เสียชาติเกิด เรา ทำเพื่อหัวใจดวงนี้

แต่ถ้ามันบอกว่า เมื่อปีที่แล้ว ละชั้น ๕ ได้ตั้งแต่ปีที่แล้ว มาทบทวนในปีนี แล้วมันพอ ทำได้ มันก็ยังภูมิใจ ก็ยังทำประพฤติปฏิบัติเข้าสู่ร่องรอยเดิมได้ ก็นับว่าใช้ได้

ฉะนั้นบอกว่า มันไล่ปัญญาไปจนความกลัวหายหมด ทุกอย่างหายหมด

ความกลัวหายหมด ถ้ามันไล่ของมัน เวลาเข้าไปเผชิญนะ เวลาพระกรรมฐาน เวลา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นให้ลูกศิษย์ลูกหาไปอยู่ในที่กลัวๆ ในป่าช้า ไปสู่ที่มีสัตว์ร้าย มีเสือมีสา ง นั้นแหละก็ความกลัวทั้งนั้น

แต่ครูบาอาจารย์ท่านเคยผ่านมาก่อน หลวงตาพระมหาบัวท่านไปที่ไหน หลวงปู่มั่นเคย ไปอยู่มาแล้ว แล้วสั่งให้ไปที่นั่นๆ เพราะที่นั่นสภาพบรรยากาศเป็นอย่างไร เพราะท่านเคยอยู่ ท่านเคยพักอยู่ที่นั่น แล้วลูกศิษย์ลูกหาคนไหนที่การประพฤติปฏิบัติมันจะเข้าด้ายเข้าเข็ม หรือ ปฏิบัติแล้วมันจะได้ผลไม่ได้ผล ท่านก็ส่งไปให้อยู่ที่นั่นๆ เพราะให้สภาวะแวดล้อมช่วยส่งเสริม

สภาวะแวดล้อมมันบีบบังคับ บีบบังคับไม่ให้เกิดมาก ถ้าอยู่คนเดียวมันเป็นพระอรหันต์ นะ มันคิดหลายรอบเลย เป็นพระอรหันต์หลายรอบเลย พอไปอยู่บรรยากาศอย่างนั้นมันไม่กล้า คิดพระอรหันต์ มันต้องพุทโธๆ เพราะมันกลัว เอาสภาวะแวดล้อมนั้นบีบบังคับ นี่ไง เพราะ อะไร

เพราะครูบาอาจารย์ของเราท่านรู้จักกิเลสดีไง

กิเลสนี้อย่าไปเออออห่อหมกกับมันนะ ไปเออออห่อหมกกับมัน เดียวมันเหยียบย่ำตายเลย อย่างไรก็ตามแล้วแต่ต้องพยายามจำแนกมัน พยายามขัดแย้งขัดขาน

ท่านถึงสอนไม่ให้มีหนึ่ง ถ้ามีหนึ่งจะมีสอง มีสาม มีสี่ ทำอะไรก็แล้วแต่ ถ้ามันอยากทำไม่ทำ ผีนๆ ผีนคือผีนกิเลส เพราะความชอบใจนั่นมันคือกิเลสทั้งนั้นนะ แล้วเราผีนมัน ผีนชนะกิเลสไง

แต่ไม่กล้าทำ ศักดิ์ศรี เราเป็นคนเก่ง เราเป็นคนดี เราคิดถูกต้อง กิเลสทั้งนั้นนะ คิดตามกิเลส ให้กิเลสมันเหยียบหัวเอา แล้วเบียดเบียนตนแล้วเบียดเบียนคนอื่นด้วย

ตัวเองก็เบียดเบียนตน คิดแล้ว เหม! ตัวนี้ร้อนไปทั้งตัวเลยนะ ไม่ได้ตั้งใจ แล้ววางแผนจะให้ได้ แล้วคนอื่นเดือดร้อนหมดนะ เดือดร้อนเพราะว่าเราเบียดเบียนตนแล้วเบียดเบียนผู้อื่น แล้วผู้อื่นก็เป็นกรรมของสัตว์ ทำไมไม่เจอคนที่ดีงาม จิตใจที่เป็นธรรม ทำไมมาเจอไอ้เบียดเบียนตน เบียดเบียนผู้อื่นล่ะ ก็กรรมของสัตว์

นี่พูดถึงว่าการชนะความกลัวนะ

๒. ความปวด เกิดความปวดขึ้นก็มีการแยก ปวดคืออะไร พอแยกจากปวดได้ มันไปหิวอีก จนต้องอดอาหาร

เราชื่นชมตรงนี้ เราชื่นชมว่า ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เราจะทุ่มเทของเรา

มันอยู่ในตำรับตำราทั้งหมด หลวงตาพระมหาบัวท่านบอก รูดงควัตรๆ มันก็อยู่ในตำรับตำรา แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็อาศัยตำรับตำรา ท่านก็ฟื้นฟูขึ้นมา แล้วท่านดัดแปลง กำจัดกิเลสในใจของท่านสิ้นไป แล้วท่านวางข้อวัตรปฏิบัติไว้

ฉะนั้น เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านบอกเลย รูดงควัตรๆ ถ้าพระเราไม่ทำ พระเราไม่รักษาไว้ มันก็จะกลับไปอยู่ในตำราอีก

พอมันกลับไปอยู่ในตำรา ตำรามันมีนะ ตำรามันมีมา ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว แล้วตำรานี้ธรรมและวินัย ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นพระอรหันต์ไปมากมายมหาศาล แล้ว

เวลาถึงยุคที่มันว่างจากคนที่คุณงามความดี คนที่มีมุนานะ ว่าง ว่างเพราะขี้เกียจ ว่างเพราะไม่เอาไหน ว่างเพราะไม่ดัดแปลงตน มันก็ว่างจากพระอรหันต์ ว่างจากผู้รู้จริง

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมาฟื้นฟูของท่าน แล้วฟื้นฟูใคร ก็ฟื้นฟูตัวท่านนั่นแหละ ฟื้นฟูเพื่อเอาธรรมและวินัยนี้กำจัดกิเลสในใจของท่าน แล้วสิ้นจากกิเลสไป แล้ววางอุตงควัตร เป็นพระกรรมฐาน พระกรรมฐานคือพระอุตงค์ อุตงค์ก็คืออุตงควัตร ๑๓ นี้

แล้วท่านถึงบอกว่า ถ้าใครไม่ถืออุตงค์ไม่ใช่ลูกศิษย์เรา

แล้วบอกว่า อุตงค์มันคืออะไร

อุตงค์ปลิ้นปล้อน อุตงค์หลอกหลวง มันก็เอาอุตงค์มาหลอกตัวเองแล้วหลอกคนอื่น เหมือนกัน

แต่อุตงค์มันเป็นอาวุธ มันเป็นเครื่องกำจัดกิเลส ขัดเกลากิเลส แล้วเราซื่อสัตย์กับมัน มันถึงจะเป็นคุณงามความดีเพื่อฟาดฟันกิเลสของเรา

ถ้าเราไม่ซื่อสัตย์กับเรา มันดาบสองคมไง เอาไว้กำจัดกิเลส แต่ไม่ใช่กิเลสเรานะ กิเลสคนอื่น มันปกป้องตัวมันนะ แล้วก็เอานี้อ้าง มันก็เลยกลายเป็นอุตงค์โกหก พระอุตงค์โกหก พระอุตงค์เพื่อคนอื่น ตัวเองไม่ต้องทำ ยกเว้น ยกเว้นตลอด

ทีนี้ถ้ามันเอาจริงเอาจริงขึ้นมา ท่านถึงบอกว่า ถ้าเราไม่ทำ ถ้าพระไม่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราเอาจากตำรับตำรา เอาจากทฤษฎีขึ้นมาประพฤติปฏิบัติให้มันเป็นข้อเท็จจริง แล้วเป็นข้อเท็จจริง มันต้องเป็นข้อเท็จจริงจากใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นมันมีกิเลสต้นหาความทะยานอยาก ถ้ามันถืออุตงค์แล้วมันขัดเกลา มันเบาบางลง มันดีขึ้น เราก็เห็นผลของมัน

ถ้าเห็นผลของมัน เราถึงเห็นผล แล้วเราถึงเคารพ ประพฤติปฏิบัติด้วยความเคารพ ด้วยความเคารพด้วยข้อเท็จจริง ถ้ามันไม่มีความเป็นจริง มันไม่เคารพ มันปฏิบัติดูๆ ไถๆ ปฏิบัติเพื่อการโกหกหลอกหลวง มันไม่เป็นความจริง

นี่พูดถึง สิ่งที่ว่าต้องอดอาหาร จนมันหิวใจ มันถึงจะเท่าทันใจ

เวลามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เขาบอกว่า สิ่งที่เขาเคยดับเวทนาด้วยขันติธรรม แต่คราวนี้เขาดับเวทนาด้วยสติด้วยปัญญา ด้วยความฉลาดขึ้น เขาภูมิใจ เขาดีใจของเขามาก

รายงานผลของการรู้เท่าความเป็นจริง รู้อยู่เต็มอกว่าขันธ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขันธ ๕

นี่รู้เท่าทันอารมณ์ เราเปรียบเทียบอารมณ์เท่าขันธ ๕ ถ้าเปรียบเทียบอารมณ์เท่าขันธ ๕ ถ้ามันเท่าตามความเป็นจริงนะ เวลามันจับขันธของมันได้ มันพิจารณาของมันได้ มันจะเห็นความปล่อยวาง แล้วเห็นเวลามันสมุจเฉทปหาน มันจะเป็นข้อเท็จจริง นี่คือพระโสดาบัน ถ้าขันธ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขันธ ๕ เป็นพระโสดาบันชัดๆ

ทีนี้เวลาพระโสดาบันชัดๆ โอ้โฮ! มันมีอานิสงส์นะ เพราะอะไร สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สีลพทปราคาส มันจะเห็นตามความเป็นจริงหมดนะ

แล้วถ้าเห็นตามความเป็นจริงขึ้นมาแล้ว ภาษาเราว่า เหมือนเรา เราก็เป็นปุถุชนคนหนา เราก็ดูๆ คลำๆ ไข่ไข่ สสารมันคืออะไร สสารมันเป็นอย่างไร เราก็งงๆ ของเราอยู่นะ แต่เวลาถ้าขันธ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขันธ ๕ ขันธ ๕ ไม่ใช่ทุกข ทุกขไม่ใช่ขันธ ๕ มันไม่สีลพทปราคาส ไม่ดูบไม่คลำ มันชัดเจนของมัน โอ้โฮ! ศิลเป็นศิลปินนะ ศิลตัวเป็นๆ เลย ไม่มีดูบไม่มีคลำ มันเป็นสักจะเป็นความจริงเลย ไม่เชื่อบงคลตื้นขาว ที่ว่าพาดกระแด่ จิตนี้พาดกระแด่แล้ว ทำเหยียบพื้น ทำขึ้นถึงฝั่งแล้ว เป็นพระอรหันต์แน่นอน แน่แน่นอน ไม่ตกต่ำอีกแล้ว เพราะอะไร เพราะมันเป็นอกุปปธรรม

สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา

ใช่ อัตตาและอนัตตา เพราะอัตตา อัตตาคือตัวตน อัตตาคือความยึดมั่นถือมั่นของกิเลส เวลาเห็นพระไตรลักษณ์ะ พิจารณาจนมันเป็นอนัตตา เพราะอนัตตาเป็นสมุจเฉทปหาน มันถึงเป็นอกุปปธรรม พ้นจากอัตตาและอนัตตา สูงกว่าอัตตาและสูงกว่าอนัตตา

แล้วมันอยู่ไหนล่ะ แล้วมันอยู่ไหน

อยู่ในใจของพระโสดาบันไง ถ้าขันธ ๕ มันขาดตามความเป็นจริงนะ

ทีนี้ใช้อย่างกรณีแบบนี้ มันว่ามันเป็นขั้น & โดยอารมณ์ อารมณ์ความรู้สึกเรา เปรียบเทียบ เราเปรียบเทียบว่าเป็นอย่างนั้นๆ เราพิจารณาของเราไปแล้วมันปล่อยวางอย่าง นั้น มันคือขณะอารมณ์ของตน ถ้าขณะอารมณ์ของตน มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ไม่มีปัญหา

เคยพูดอย่างนี้ แล้วคนที่ปฏิบัติเขาน้อยใจ เขาหาว่าเราลำเอียงไง แต่ถ้าเราไม่พูดตาม ความเป็นจริง คนคิดเข้าใจผิด แล้วเวลามันเสื่อมนะ พระพุทธศาสนาเป็นอย่างนี้หรือ เฮ้ย! พิจารณาขั้น & ขาดไปแล้วมันกลับมาอีกหรือ เฮ้ย! ขั้น & ไม่มี แล้วทำไมมีขั้น & อีกละ

มันมีของมัน มันมีของมันโดยธรรมชาติของมัน แต่เราเข้าใจผิดของเราต่างหาก

แต่กรณีนี้ไม่ใช่กรณีเสียหาย มันเป็นกรณีที่เราเข้าใจต่างระดับกัน ถ้ามันเป็น ข้อเท็จจริง นี่เราพูดถึงข้อเท็จจริงๆ

มันขณะอารมณ์ สัญญาอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ถ้าเราประพฤติปฏิบัติโดยบาทโดยฐาน มันแบบนี้เป็นปัญญาอบรมสมาธิ อบรมสมาธิบ่อยครั้งเข้าๆ แล้วจิตสงบแล้ว ถ้ามันไป จับขั้น & ได้ตัวเป็นๆ นะ ขั้น & ที่มีชีวิต ขั้น & โดยสัจจะความจริง นั้นนะจิตมันจะยกขึ้นสู่ บุคคลคู่ที่ ๑ แล้วการพิจารณาอย่างนั้นมันถึงจะเป็นความเป็นจริง

แล้วถ้าความเป็นจริง ความเป็นจริงเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันทิฏฐิโก กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อ ใคร เชื่อผลของการปฏิบัติ เราปฏิบัติแล้วเราภูมิใจไหม เราปฏิบัติแล้วเรามหัศจรรย์กับใจของเราไหม

ใจของเราที่มันเคยฟุ้งซ่าน ใจของเราที่มันเคยเหยียบย่ำทำลายเราเอง พอมันสงบระงับ มันมีความสุขไหม แล้วความสุขอันนี้ จิตเดิมแท้ๆ คนเราเกิดมามีกายกับใจๆ แล้วหัวใจที่เป็น ข้อเท็จจริงอย่างนั้นมหัศจรรย์ขนาดไหน ทั้งๆ ที่มันเป็นสมบัติของเรา แล้วเราจับต้องของเรา ได้ เราพัฒนาของเราได้ แล้วเป็นความจริงขึ้นมา ปัจจัยตั้ง สันทิฏฐิโก

กาลามสูตร ให้เชื่อแบบนี้ แล้วถ้าปฏิบัติแบบนี้ มันก็ได้ผลของการประพฤติปฏิบัติโดย ข้อเท็จจริงอยู่แล้ว

มันเป็นอำนาจวาสนา เราจะทำความเป็นจริงของเรา แล้วเราจะประพฤติปฏิบัติตาม ความเป็นจริงของเรา ใครจะชักนำไปอย่างไร กาลามสูตร ทศสอบตรวจสอบได้ทั้งสิ้น

พระพุทธศาสนานี้เปิดกว้าง พระพุทธศาสนานะ ไม่มีจำกัดขอบเขตใดๆ ทั้งสิ้น สิ่งใดก็ได้ ให้ศึกษาได้ ค้นคว้าได้ แต่จริงหรือไม่จริงนั้นเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันนิษฐานโก ผู้รู้จริงเห็นจริงเท่านั้นถึงจะเห็นสัจธรรมความเป็นจริง

ฉะนั้น ให้ปฏิบัติต่อเนื่องไป เป็นสมบัติส่วนตัวนะ ใครประพฤติปฏิบัติได้มากได้น้อยขนาดไหน มันก็เป็นสมบัติของใจดวงนั้น ปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้จริงได้นิสัย ให้เป็นสมบัติของใจดวงนั้นไป ถ้าไม่สิ้นสุดแห่งทุกข์ เกิดไปข้างหน้ามันจะได้ปฏิบัติของมันต่อเนื่องไป นี่คือสมบัติของจิต

แล้วถ้าปฏิบัติแล้ว ถ้ามันปฏิบัตินอกขอบเขต สิ่งที่ว่าเขาปฏิบัติกันบูชากิเลส มัณกรรมของสัตว์ เรื่องของเขา ให้เขาอยู่ในสังคมอย่างนั้น เขาจะมาชักชวนให้ไปปฏิบัติสบายๆ ปฏิบัติอย่างไร เรื่องของเขา

สบายๆ แล้วมันไม่ได้ผลตอบแทนเลยนะ มันก็เหมือนกับอินออนไลน์นะ ลงทุนแล้วได้ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ครั้งแรกเลยจะได้ผลตอบแทนเลย ๒ ๓ ๔ ๕ ไป หายเกลี้ยง หายเกลี้ยง อินออนไลน์หายเกลี้ยงเลย

ปฏิบัติออนไลน์ ปฏิบัติเพื่อเขา สบายๆ กับเราปฏิบัติจะทุกข์จะยากขนาดไหน เราหาอยู่หากิน เงินเราก็กู้ขึ้นมาของเรา ทรัพย์สินเราก็กู้ขึ้นมาโดยความสามารถของเรา เพื่อประโยชน์กับเรานะ จบ

ถาม : ข้อ ๒๔๑๐. เรื่อง “กิเลสเว็บ”

สวัสดิ์ศรีบลวงฟ่อ ขออนุญาตถามปัญหาครับ

ช่วงหลังๆ เวลาทำสมาธิหรือคิดอะไร กิเลสชอบเว็บเข้ามาทำให้คิดเรื่องไม่ดี ทั้งๆ ที่เราไม่อยากจะคิดและไม่เคยคิด เหมือนยิ่งกิเลสรู้ว่าอะไรที่ทำให้เรารู้สึกผิด จะยิ่งเว็บเข้ามาคิดเรื่องนั้นๆ ครับ สมัยก่อนไม่เป็นแบบนี้ ไม่รู้เพราะอายุมากขึ้นหรือจิตใจสกปรกมากขึ้น ทำให้นั่งสมาธิได้ไม่นาน

ผมควรจะทำอย่างไรดีครับ ช่วยชี้ทางสว่างให้ลูกด้วยครับ ขอบพระคุณมากครับ

ตอบ : เวลาเราไม่ได้ทำคุณงามความดีสิ่งใด ก็เลสมันก็สบายใจในชีวิตประจำวันของมันไง ก็เลสๆ มันอาศัยอยู่บนหัวใจของสิ่งมีชีวิต อาศัยอยู่บนหัวใจของสัตว์โลก แต่มันมีบุญและบาป

คนที่สร้างคุณงามความดีๆ พระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เวลาเข้มข้นขึ้นมา จะคิดแต่เรื่องดีๆ ตลอดเลยนะ เพราะอะไร เพราะความคิดดีๆ มันฝึกหัดจนเป็นความเคยชิน

แต่ของเรา เราเป็นปุถุชนคนหนา คิดเรื่องดีบ้าง คิดเรื่องชั่วบ้าง คิดเรื่องเลวร้ายบ้าง มันโดยควบคุมไม่ได้ แต่ถ้าคนสันดานเลวเลย มันคิดเรื่องเลวอย่างเดียวเลย เพราะอะไร

เวลาผลของวิภวภูฏะไง คนเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เวลาเขาหมดอายุขัย เขาก็มาเกิดเป็นมนุษย์ไง สัตว์นรกอยู่ในนรกอเวจี หมดเวรหมดกรรมขึ้นมาก็มาเกิดเป็นมนุษย์นี่ไง มันภพกลางไง

เรามาจากไหน

พวกศิลปวัฒนธรรม พวกนี้เกิดมาจากสวรรค์ทั้งนั้นนะ ให้อพวกทำลายๆ เกิดจากนรกทั้งนั้นนะ

ไฉนเราไม่ได้ว่าใคร ไฉนมันเป็นผลของวิภวภูฏะ มันเป็นผลของจิตวิญญาณที่เวียนว่ายตายเกิดในวิภวภูฏะ แล้ววาระของเขา ผลของเขา แล้วเขามาเกิด ใครมีอำนาจเหนือธรรมชาติ

ธรรมชาติ ฤดูกาลมันหมุนไปตามฤดูกาลของเขา เราต่างหากเป็นมนุษย์ เรามาเกิดพบต่างหาก

นี่ก็เหมือนกัน นี่พูดถึงว่าเวลากิเลสมันแว็บไ

ถ้าเราไม่เคยปฏิบัติ เราไม่ปฏิบัติ เราอยู่ปกติของเรา มันสบายใจ ก็เลสมันสบายใจว่าเออ! นอนสบาย หลับสบาย ใจดวงนี้อยู่ในอำนาจเราตลอดไป ถ้าใจดวงใดมีการขวนขวาย มีการกระทำจะสร้างคุณงามความดี ก็เลสมันเดือดร้อน ก็เลสมันเริ่มเดือดร้อนแล้วนะ เอ๊ย! นี่บ้านเรา นี่ที่อยู่ของเรา แล้วจะมาฝึกหัด จะมาประพฤติปฏิบัติ มันจะพ้นจากทุกข์ มันจะมีธรรมและวินัย มีมรรคมีผลมาทำร้ายเราไ

กิเลสมันกลัวที่สุดคือกลัวธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กิเลสมันกลัวเราฝึกหัดทำสมาธิ

เวลาใครมาฝึกหัดทำสมาธิ ใครฝึกหัดปฏิบัติ กิเลสมันมาเสียมแล้ว มันทั้งมาเสียม มันทั้งมาขัดขา ถึงกับสร้างกลุ่มสร้างก้อนประหัดประหารกันเลย ในวัดมันถึงเป็นกลุ่มเป็นก้อนปะทะกันๆ ก็เพราะไอ้กิเลสนี่แหละ

แล้วที่มันอยู่กับเราไง เขาถึงบอกว่า เวลาช่วงหลังๆ นี่ เวลานั่งสมาธิหรือคิดอะไร กิเลสมันชอบแว็บเข้ามา ชอบแว็บเข้ามา

ชอบแว็บเข้ามาคืองานของเขา คือพฤติกรรมเดิมของเขา คือธรรมชาติของเขา แล้วในหัวใจของคนมีมากหรือน้อย ถ้ามีมาก คนนั้นก็ต้องทุกข์มากหน่อยหนึ่ง ถ้ามีน้อย คนนั้นก็เบาบางหน่อยหนึ่ง

หลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่มั่นท่านเปรียบเหมือนว่า การทำคุณงามความดีของเราเปรียบเหมือนการขุดบ่อน้ำ ถ้าที่เราที่ดอน เราต้องขุดบ่อน้ำลึก กว่าเราจะได้น้ำใช้สอย ถ้าเราเป็นที่ลุ่ม เราก็ขุดน้ำของเรา บ่อน้ำเราจะตื้น เราจะได้น้ำเราใช้ประโยชน์ได้เร็วขึ้น และน้ำนั้นก็คงที่

มันก็เปรียบเหมือนกรรมไง กรรมที่ใครทำมามากมาน้อยต่างหากไง ถ้าใครทำกรรมมาหนักหนาสาหัสสากรรจ์ เวลามานั่งสมาธิ มาทำคุณงามความดี มันก็ต้องทุกข์ยากมากกว่าเขา แต่คนถ้าทำคุณงามความดีของเขา มาทำคุณงามความดีของเขา เขาได้สร้างบุญกุศลของเขา มา เวลาเขาจะมาปฏิบัติ เขาก็จะปฏิบัติได้ง่ายกว่าคนอื่น

แต่สมาธิก็คือสมาธิ สมาธิก็หนึ่งบาทก็เท่ากับหนึ่งบาท ร้อยบาทก็เท่ากับร้อยบาท สมาธิขณิกสมาธิ อุปปจารสมาธิ อปัณนาสมาธิ มันก็คือสมาธิเหมือนกันนั่นแหละ แต่คนที่มาจากที่ดอน ที่ลุ่มแตกต่างกัน การค้นคว้าการแสวงหามันถึงได้ทุกข์ยากแตกต่างกันไป

นี่เหมือนกัน เวลาเรานั่งสมาธิๆ ไอ้แว็บๆๆ นั่นแหละ นั่นแหละกิเลสทั้งนั้นแหละ ถ้าแว็บๆ กิเลสนะ เราก็ตั้งสติไว้ มันต้องตั้งสติ แล้วทำความเข้าใจกับตัวเราเอง

ไอ้ที่แสบๆ นั่นมันสิ่งที่ไม่ดี มันสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่มีมันแสบขึ้นมา มันคิดแต่เรื่องที่ไม่ดี มันคิดแต่เรื่องเสียใจ ไม่ถูกต้องชอบใจเลย หรือว่าจิตใจของเรามันสกปรก มันถึงคิดอย่างนั้น

กิเลสมันมีของมันอยู่แล้ว แล้วเราพยายามตั้งสติของเราไว้ เราฝึกหัดภาวนานี้ดีมาก ๆ

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราไง ที่ท่านเผยแผ่ศาสนาฯ ท่านก็อยากให้ชาวพุทธมีศีล ๕ ชาวพุทธให้รู้จักสวดมนต์ทำวัตรก่อนนอน ชาวพุทธนะ ให้ทำคุณงามความดี เพราะนี่มันเป็นแนวทางของพระพุทธศาสนา

ถ้าเราเป็นชาวพุทธๆ ที่แท้จริง เราต้องอย่างน้อยเราควรมีศีล อย่างน้อยเราควรจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นสมบัติของเรา เพราะเราเป็นบริษัท ๔ เป็นผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา แล้วพระพุทธศาสนาคุ่มครองดูแลให้ทุกคนที่นับถือพระพุทธศาสนา มีความร่มเย็นเป็นสุข มีความสุข มีความสงบ มีความเข้าใจในครอบครัว มีความดีงามทั้งหมด มันยอดเยี่ยม

แต่เราปล่อยปละละเลยกัน ว่าไม่ใช่หน้าที่ของเรา เราอยากจะเป็นอิสระ อยากจะทำตามกิเลส อยากให้กิเลสมันครอบงำ แล้วมันก็ทุกข์นั่นสิ

แล้วนี่พอเรามาปฏิบัติไง พอเราปฏิบัติเราก็มีขอบเขต มีขอบเขตขึ้นมา ไอ้แสบๆ มันจะทำลายขอบเขตการปฏิบัติของเราไง

มันแสบออกมา แสบออกมา

มันแสบออกมาเพราะเราเริ่มปฏิบัติ เริ่มต้นของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติปฏิบัติใหม่จะเป็นแบบนี้ เพราะเราเคยปล่อยมันอิสระหมดเลย เวลาเราปล่อยอิสระนะ มันก็คิดนะ แต่เราไม่เท่าทันมันไง

เราไม่เคยทำสมาธิ เราไม่เคยปฏิบัติ เราก็ไม่มีขอบเขตของศีล ๕ แต่พอเรามีขอบเขต ปาณาติปาตา เราไม่ทำลายใครทั้งสิ้น เราไม่เบียดเบียนใครทั้งสิ้น แล้วเวลามันแสบ เออ! ผิดแล้ว เพราะอะไร

เพราะเราฝึกหัดใจ ผู้ที่เริ่มต้นฝึกหัดประพฤติปฏิบัติมันจะมีเรื่องนี้ส่วนใหญ่ แวบๆ แวบๆ มันจะเอาตามใจมันใจ

ไม่มีขอบเขต ไม่มีขอบเขต มีก้ำจัดขอบเขตแคไหน มันคิดโดยอิสระเลย แต่พอเรามีขอบเขตปั๊บ เออ! อันนี้ผิดแล้ว นี่ไง ถ้าไม่ปฏิบัตินะ ใจความคิดมันมีของเราอยู่แล้ว

ความคิดมาจากไหน

ความคิดไม่มาจากใครยึดเยียดเข้ามาในใจของเรา ความคิดเกิดจากใจของเรา

ความคิดมันเกิดมาจากไหน

แล้วพอเรามีขอบเขตต่างๆ เราจะมาตรวจสอบ บ้างจัดตั้ง สันติภูมิโก บ้างจัดตั้งคือรู้จำเพาะตน สันติภูมิโกก็รู้ท่ามกลางหัวใจดวงนี้ หัวใจดวงนี้มีอำนาจวาสนา เราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเรา

เรามีอาชีพนะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ต้องมีอาชีพหน้าที่การงาน หน้าที่การงานก็คือหน้าที่การงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ หาเลี้ยงครอบครัวของเรา แต่ใจการประพฤติปฏิบัติฝึกหัด เราจะฝึกหัดหัวใจของเรา เราจะหาความสุขที่แท้จริงที่โลกนี้ไม่มี

ธุรกิจบริการ การพาไปสันตนาการต่างๆ เพื่อความสุข นั่นเรื่องของโลกเขา แต่เวลาเราฝึกหัดจริงๆ พุทโธ! เราจะประพฤติปฏิบัติสัจจะความจริง สมบัติของจิต เราจะฝึกหัดของเราแล้วถ้ามันเกิดอย่างนี้ มันเป็นเรื่องธรรมดา ใจแวบๆ มันเป็นเรื่องธรรมดา

เราไม่ใช่เสียดสีใครนะ เราพูดถึงความจริง

กิเลสมันเป็นอย่างนี้จริงๆ มันเป็นเรื่องธรรมดา ธรรมดาของกิเลสที่อยู่ในหัวใจของสัตว์โลก แต่เพราะไม่ปฏิบัติต่างหากถึงไม่รู้เรื่องอย่างนี้ เพราะไม่ปฏิบัติต่างหาก ไม่นั่งสมาธิ ไม่ฝึกหัดต่างหาก มันถึงไม่เห็นใจแวบๆ นี่ ใจเห็นสิ่งไม่ดีในใจเราเนี่ย มันถึงไม่เห็น ทุกอย่างดีหมดถ้าเป็นของเรา

แต่เพราะการปฏิบัติมันถึงได้เห็น มันถึงได้รู้ว่านี่มันแวบเข้ามา มันเป็นกิเลส มันคิดไม่ดีจนถึงกับถามว่า หรือว่าจิตของผมมันสกปรกมาก

อวิชชามันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว แต่เพราะธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ
มาชะล้าง มาทำคุณงามความดีเพื่อหัวใจดวงนี้

อาหารที่บูดเน่า อาหารที่สดชื่น อาหารที่สดใหม่ แตกต่างกัน อาหารที่บูดเน่า อาหาร
ของกิเลสมันบูดเน่า บูดเน่ามันคิดซ้ำแล้วซ้ำเล่า มันคิดซ้ำซ้อนมาก็ภพก็ชาติ

อาหารที่บูดที่เน่า ที่เสียหาย มันชอบกิน อาหารสดๆ ร้อนๆ ขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ศีล สมาธิ ปัญญา มันไม่ยอมกิน

แล้วเราพยายามฝึกหัดอยู่นี้ มันถึงเว็บๆ เข้ามา

เราจะบอกว่า ถ้าเว็บๆ เราก็ตั้งสติไว้

แล้วที่พูดให้ฟังนี้ เข้าใจถึงว่า สิ่งที่เว็บขึ้นมามันคือเรื่องอย่างนี้ไง

เขาบอกว่า หรือว่าจิตของเรามันสกปรกมาก

กิเลสมันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว แต่ที่เราทำมากันอยู่นี้ เราจะมาทำจิตเราให้สะอาด เราจะ
คัดไถ่ความสกปรกออกจากใจเรา ถ้าเรามาคัดความสกปรกออกจากใจเรา เห็นไหม ชนธ์ ๕
ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชนธ์ ๕ สักกายทิฏฐิ วิภิจจนา สิลัพพตปราคาส สักกายทิฏฐิ ความเห็นผิด
ออกไปแล้ว กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง ออกไป กามราคะ ปฏิฆะขาดออกไป รูปราคะ อรูปราคะ
มานะ อุทธัจจะ อวิชชา ออกไป สังโยชน ๑๐ เครื่องร้อยรัด ขำระล้างในหัวใจของเราจบสิ้น

นี่คือการฝึกหัด แต่มันก็เป็นการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติที่ยากแค้นแสนเข็ญ ยากแค้นแสน
เข็ญเพราะกิเลส กิเลสมันตัวผูกมัด กิเลสมันเจ้าวัฏจักร มันอยู่ในหัวใจของเรามาไม่มีต้นไม่มี
ปลาย ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนปัจจุบันธรรมๆ ที่มันซับซ้อนมาไม่มี
ต้นไม่มีปลาย ยาวไกลขนาดไหนก็ไม่รู้

ถ้าปัจจุบันนี้ประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมตามสัจจะความจริง ปัจจุบันนี้กำจัดได้
จะยาวไกลแสนเข็ญมาจากไหน ปัจจุบันนี้สิ้นสุดได้ที่ปัจจุบันนี้ ที่ปัจจุบันนี้ถึงต้องประพฤติ
ปฏิบัติตามความเป็นจริงใจ

เขาถามถึงว่า ทำไมกิเลสมันเว็บ กิเลสมันเว็บไง

มันเว็บเพราะมันเป็นข้อเท็จจริง มันเป็นอย่างนี้ แล้วทำสมาธิ แล้วพยายามฝึกหัดให้เอาชนะคะคานมัน แล้วชำนาญในวสี ชำนาญในการเข้าและการออกในการประพฤติปฏิบัติกิเลส

เหมือนคนออกกำลังกายตอนเช้าเพื่อสุขภาพกายของเขา เราประพฤติปฏิบัติเพื่อสุขภาพจิตของเรา แล้วเราทำคุณงามความดีเพื่อให้จิตนี้เข้มแข็ง มีกำลัง ฉลาด เท่าทันความเว็บนั้น แล้วเห็นการเว็บๆ นั้นเป็นโทษ แล้วพยายามกำจัดมันด้วยสติด้วยปัญญาที่ใคร่ครวญที่ติงาม จนสิ่งที่เว็บๆ นั้นมันแพ้กำลังที่เข้มแข็งจากการฝึกหัดของเรา แล้วมันจะจางไป หายไปขาดไป

ถ้ามันจะขาดตามความเป็นจริง มันต้องชำระล้างกิเลส ชำระล้างจนกิเลส สังโยชน์ ๑๐ ตัวขาดไป มันถึงตายสนิท แล้วที่ไม่มีสิ่งใดรบกวนใจเราเลย

แต่ในการประพฤติปฏิบัติมันก็จะมีรบกวน มีการเข้ามาต่อต้านทำลาย นี่เป็นกำลังของกิเลส ฉะนั้น เวลาปฏิบัติตามข้อเท็จจริง มันถึงมีกองทัพธรรมกับกองทัพกิเลสต่อสู้กันด้วยภาวนามยปัญญา ต่อสู้กันด้วยมหาสติ มหาปัญญา โดยสัจจะโดยความจริงตามการประพฤติตามความเป็นจริง นี่ผู้ที่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เอวัง